

УДК 338.24

DOI: 10.30857/2413-0117.2019.2.9

Олександр Б. Злотенко

Хмельницький національний університет, Україна

**СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ**

У статті розглянуто поняття стратегії і стратегічних орієнтирів промислового підприємства в процесі інвестиційної діяльності з метою забезпечення його економічної безпеки. Зазначено, що в сучасних умовах функціонування підприємства його стратегія носить довгостроковий характер і визначається багатьма аспектами господарської діяльності. Діяльність у промисловому секторі економіки пов'язана з налагодженням багатокомпонентного виробництва, що потребує якісного технічного забезпечення. У вирішенні цього питання важливу роль відіграє інвестиційна діяльність промислових підприємств, ключовими стратегічними пріоритетами якої є стимулювання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, технологічна і технічна модернізація виробництва. В рамках інвестиційної складової діяльності промислового підприємства досліджено два компоненти, а саме залучення інвестиційних коштів та їх розміщення. Залучення інвестиційних коштів з метою оновлення виробничого процесу, поряд з отриманням переваг, пов'язано з небезпекою, притаманною такому виду фінансування. При визначенні стратегічних орієнтирів промислового підприємства запропоновано розглядати безпечну інвестиційну діяльність як важливу підсистему його економічної безпеки. Оскільки інвестиційна безпека є лише частиною загального комплексу економічної безпеки, заходи з її забезпечення доцільно розробляти в рамках тактичного планування, проте результати таких заходів мають враховуватись під час складання стратегічних орієнтирів діяльності підприємства. Сукупність тактичних дій підприємства під час реалізації обраної стратегії запропоновано умовно розділити на дві окремі групи: горизонтальні та вертикальні. Горизонтальні заходи передбачають роботу спрямовану на забезпечення необхідного потенціалу, який своєю чергою стане ресурсною базою для переходу до наступного етапу досягнення бажаного ефекту або остаточної цілі. Зазначено, що визначення стратегічних орієнтирів та шляхів їх досягнення є складним і багатограним процесом, що потребує ґрунтовного підходу для визначення не тільки стратегічних цілей, але й проміжних етапів роботи.

Ключові слова: *інвестиції; інвестиційна діяльність; економічна безпека; стратегія; стратегічні орієнтири.*

Александр Б. Злотенко

Хмельницький национальный университет, Украина

**СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ**

В статье рассмотрены понятия стратегии и стратегических ориентиров промышленного предприятия в процессе инвестиционной деятельности с целью обеспечения его экономической безопасности. Отмечено, что в современных условиях функционирования предприятия его стратегия носит долгосрочный характер и определяется большим количеством аспектов хозяйственной деятельности. Деятельность в промышленном секторе экономики связана с налаживанием многокомпонентного производства, что требует качественного технического обеспечения. В решении этого вопроса важную роль играет инвестиционная деятельность промышленных предприятий, ключевыми

стратегическими приоритетами которой является стимулирование научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ, технологическая и техническая модернизация производства. В рамках инвестиционной составляющей деятельности промышленного предприятия исследуются два компонента, а именно привлечение инвестиционных средств и их размещение. Привлечение инвестиционных средств с целью обновления производственного процесса, наряду с получением преимуществ, связано с опасностью, присущей такому виду финансирования. При определении стратегических ориентиров промышленного предприятия предложено рассматривать безопасную инвестиционную деятельность как важную подсистему экономической безопасности. Поскольку инвестиционная безопасность является лишь частью общего комплекса экономической безопасности, меры по её обеспечению целесообразно разрабатывать в рамках тактического планирования, однако результаты таких мероприятий должны учитываться при составлении стратегических ориентиров деятельности предприятия. Совокупность тактических действий предприятия в ходе реализации выбранной стратегии предложено условно разделить на две отдельные группы: горизонтальные и вертикальные. Горизонтальные мероприятия предусматривают работу, направленную на обеспечение необходимого потенциала, который в свою очередь станет ресурсной базой для перехода к следующему этапу достижения желаемого эффекта или окончательной цели. Отмечено, что определение стратегических ориентиров и путей их достижения является сложным и многогранным процессом, требует основательного подхода для определения не только стратегических целей, но и промежуточных этапов работы.

Ключевые слова: инвестиции; инвестиционная деятельность; экономическая безопасность; стратегия; стратегические ориентиры.

Olexandr B. Zlotenko

Khmelnytskyi National University, Ukraine

STRATEGIC GUIDELINES FOR ENSURING ECONOMIC SECURITY OF INVESTMENT ACTIVITIES OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article seeks to explore the concepts of building strategy and strategic guidelines for industrial enterprises to ensure their economic security. It should be noted that in modern business settings, company strategy is of long-term character and is affected by a wide range of economic activity factors. Operating in industrial sector of the economy is associated with multicomponent production arrangements that challenge the need for high-quality technical support. In this regard, investment activity is of critical importance to industrial enterprises. Its key strategic priority is to promote research and development, technological and technical modernization of production. Within the scope of this study, the two issues of the industrial enterprise investment plan have been addressed, i.e. investment funds attracting and their placement. Investment generation to upgrade the production process, along with gaining additional benefits triggers certain risks inherent to such type of financial instruments. In the context of setting strategic guidelines for industrial enterprises, it is suggested to consider investment security as a subsystem and critical element in the economic security system. It is argued that investment security policy should be developed within the framework of tactical planning, since investment security is only part of the overall economic security paradigm. However, the outcomes of such activities should be anticipated at the stage of designing strategic guidelines for efficient enterprise functioning. While implementing the company strategy, it is proposed to divide the total range of tactical actions into two contingent groups: horizontal and vertical. Horizontal activities are targeted on enhancing the enterprise capacity building which in turn will make a resource base for facilitating the transition to the next stage of approaching the desired effect or a final goal. It is also argued that selecting strategic

priorities and developing pathways to implement them is a complex and multifaceted process that requires a thorough approach for setting strategic objectives as well as elaborating interim stages in total enterprise development plan.

Keywords: *investment; investment activity; economic security; strategy; strategic guidelines.*

Постановка проблеми. Визначення стратегічних орієнтирів є одним із компонентів стратегічного планування, яке являє собою формалізований процес встановлення стратегічних цілей з подальшою розробкою їх досягнення за допомогою обраної стратегії. Стратегічне планування здійснюється у такій послідовності: спочатку проводиться системний аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища; далі встановлюються стратегічні цілі та орієнтири; далі обираються стратегії їх досягнення; далі розробляється стратегічний план їх досягнення. Тому, формування ефективної стратегії підприємства, спрямованої на забезпечення його економічної безпеки, потребує визначення стратегічних орієнтирів в різних сферах діяльності, в тому числі інвестиційній.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Дослідженню питань стратегічного управління підприємствами в контексті забезпечення їх економічної безпеки присвячено наукові праці таких авторів, як: З.Б. Живко, М.Г. Саєнко, М.В. Хацер, Д.О. Горелов, С.Ф. Большенко, О.І. Захаров, К.М. Хаустова, В.А. Соколенко, О.М. Бондаренко, І.Б. Дегтярьова, М.О. Харченко, І.В. Саух, О.С. Маковоз, Т.С. Передерій. В зазначених працях сформульовано поняття стратегії, стратегічних орієнтирів і пріоритетів, проте формування стратегії безпечної інвестиційної діяльності промислових підприємств потребує подальших досліджень з метою врахування сучасних умов їх функціонування.

Метою дослідження є аналіз питань формування інвестиційної стратегії та визначення стратегічних орієнтирів забезпечення економічної безпеки інвестиційної діяльності промислових підприємств.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. У більшості випадків стратегія визначається як генеральна програма дій, що виявляє пріоритети вирішення проблем та спрямовує ресурси для досягнення основної мети [1, с. 146]. Як генеральна комплексна програма дій підприємства стратегія визначає його місію, пріоритетні проблеми і фактори невизначеності, головні і проміжні цілі та розподіл ресурсів для їх досягнення, майбутні параметри розвитку підприємства [2, с. 109].

В умовах глобального середовища стратегія промислових підприємств визначається основними стратегічними орієнтирами розвитку країни, які повинні бути спрямовані на створення інтелектуального базису економіки і перехід від експортно-сировинної до інноваційно-інвестиційної моделі економічного розвитку. Стратегічні орієнтири розвитку вітчизняної промисловості включають: забезпечення сучасної прогресивної структури промисловості на основі створення нових підприємств; створення потужностей для випуску інноваційних прогресивних засобів виробництва в традиційних галузях; модернізація і технічне переозброєння традиційних галузей вітчизняними; формування кластерів, які об'єднують видобуток сировини, виробництво засобів виробництва і виробництво конкурентоспроможної продукції.

В сучасних умовах великого значення набувають стратегічні орієнтири, спрямовані на досягнення структурних змін у промисловості, пов'язаних з впровадженням нових ресурсозбережних, енергозбережних та екологічно безпечних технологій. Важливою також є переорієнтація промисловості на забезпечення внутрішнього ринку продукції: споживчого призначення – одягу, взуття, меблів, побутових виробів, автомобілів; виробничого призначення – сировини та комплектуючих для виробництва продукції; інвестиційної

продукції – виробничого обладнання. Для підвищення конкурентоспроможності підприємств потрібно забезпечити: перехід від поточного споживання фінансових ресурсів до інвестування, спрямоване на розвиток ефективної національної економіки; інноваційний характер інвестицій і активізацію інновацій, спрямованих на економічний розвиток держави.

Реструктуризація промисловості з метою відповідності світовим вимогам передбачає слідування таким стратегічним орієнтирам: фінансування фундаментальних наукових досліджень з подальшим впровадження отриманих результатів у виробництво; реалізація масштабних науково-технічних програм; випуск принципово нових видів техніки; розробка і впровадження нових технологій для покращення економічної, соціальної та екологічної ситуації в країні; суттєве підвищення продуктивності праці, необхідне для прискореного економічного зростання.

В контексті інтеграційних процесів, характерних для сучасної економічної діяльності, стратегічними орієнтирами розвитку промисловості повинні стати: посилення інвестиційної підтримки промислової політики; підвищення конкурентоспроможності промисловості на глобальному рівні; оновлення та модернізація матеріально-технічної бази промисловості; посилення ролі інноваційної діяльності, реалізація ефективної політики стимулювання інновацій на промислових підприємствах; реалізація кластерного підходу до розвитку промисловості з метою поєднання науково-технологічного, інноваційного та виробничого потенціалів; трансформація виробничих процесів і ведення бізнесу на основі нових досягнень науки і техніки; впровадження у виробництво прогресивних ресурсозберігаючих технологій; розвиток енергоефективного виробництва з дотриманням світових вимог до охорони навколишнього середовища.

Конкурентоспроможність промисловості ґрунтується на активному і своєчасному використанні у виробництві досягнень в галузі науки і техніки, а отже, залежить від стану і перспектив розвитку наукових досліджень в державі. До переліку основних стратегічних орієнтирів розвитку вітчизняного науково-технічного потенціалу можна віднести: формування загальної інноваційної культури; створення інститутів заохочення суб'єктів економічної діяльності до впровадження інновацій; зміцнення науково-виробничого потенціалу; реформування освіти; удосконалення управління в науково-технологічній сфері; створення ефективної інфраструктури для просування на світовий ринок власної продукції, що має потенціал інтелектуальної власності.

Розвиток промисловості тісно пов'язаний з інвестиційною діяльністю, а промислова політика є близькою за своїми ознаками до масштабного інвестиційного проекту. Вона полягає у визначенні мети, оцінюванні альтернативних шляхів її досягнення з урахуванням доступних ресурсів, розроблення механізмів використання доступних ресурсів для ефективної реалізації. Аналогічно з інвестиційною діяльністю промислова політика проводиться з урахуванням усіх негативних та позитивних ефектів, в умовах обмеженості інвестиційних ресурсів і незавершеності становлення ринкової інфраструктури. Тому важливим завданням розвитку промисловості є зміцнення ринкових інститутів й активне їх використання в реальному секторі економіки.

На рівні підприємства стратегію розглядають як комплекс дій, напрям, план, що забезпечать його цілісність і досягнення довгострокових цілей [3, с. 50]. Згідно з теорією менеджменту стратегія підприємства являє собою модель дій відповідно до певних правил і прийомів, набір правил і для досягнення довгострокових цілей його розвитку. Вона передбачає визначення перспективних стратегічних орієнтирів діяльності підприємства на основі оцінювання його потенційних можливостей і прогнозування розвитку зовнішнього середовища [4, с. 10, 12].

Таким чином, стратегія підприємства являє собою систему заходів організаційно-економічного характеру для досягнення його довгострокових цілей. Вона включає в себе: визначення стратегічних орієнтирів функціонування і розвитку підприємства; оцінювання потенційних можливостей підприємства; прогнозування розвитку зовнішнього середовища; узгодження мети і можливостей підприємства з інтересами усіх суб'єктів; розробку ефективної ділової концепції досягнення підприємством конкурентних переваг; розробку генерального плану розвитку підприємства, що визначає пріоритети розв'язання і ресурси для досягнення основної мети [5, с. 8, 9]. Стратегію підприємства можна представити у вигляді систематичного плану його поведінки, який включає формулювання місії, довгострокових цілей, правил прийняття рішень і шляхів використання ресурсів для захисту від загроз зовнішнього середовища і забезпечення прибутковості [6, с. 5].

Стратегія забезпечення економічної безпеки підприємства полягає в наявності довготривалих, найбільш принципових і важливих установок, планів і намірів керівників або власників підприємства, спрямованих на створення та постійний розвиток системи економічної безпеки, здатної адекватно протидіяти всім внутрішнім та зовнішнім небезпекам і загрозам його стабільному функціонуванню та розвитку в даний час, а також у найближчій та віддаленій перспективах [7, с. 275].

Виходячи із стратегічної спрямованості інвестиційної діяльності та її важливій ролі у формуванні інноваційного потенціалу інвестиційна стратегія являє собою інтегровану систему взаємопов'язаних напрямів способів та інструментів досягнення стратегічної мети шляхом збалансування науково-технічної, ринкової та інвестиційної політики розвитку підприємства на більш новому, якісному рівні у відповідності до стану і вимог зовнішнього середовища [8, с. 184].

Таким чином, інвестиційна стратегія є невід'ємною частиною економічної стратегії підприємства в ринкових умовах, яка є генеральним планом його функціонування щодо здійснення інвестиційної діяльності. Зазначений план спрямований на вирішення питань, пов'язаних з послідовним визначенням стратегічних напрямів інвестиційної діяльності, забезпечення підприємства надійними джерелами інвестування, інвестиційним плануванням та ефективним використанням інвестиційних ресурсів [9, с. 448]. Інвестиційна стратегія – це стратегія поведінки підприємства в сфері інвестиційної діяльності, яка в подальшому конкретизується при розробці тактики управління і спрямована на розвиток підприємства з врахуванням перспективної спрямованості. Зазначена стратегія як і інші функціональні стратегії (маркетингова, виробнича, фінансова, інноваційна, соціальна), забезпечує досягнення або підтримання стратегічних конкурентних переваг [10, с. 364, 365].

В процесі планування економічної діяльності підприємством визначаються його стратегічні орієнтири як вектори руху, або вихідні точки і напрямні подальшого розвитку. Стратегічна цілеспрямованість управління підприємством передбачає наявність у нього таких орієнтирів, які визначають його мету і стратегії, що втілює спосіб досягнення цієї мети. У свою чергу, відсутність стратегічних орієнтирів являє собою одну з основних загроз розвитку підприємства, у зв'язку з чим важливим завданням постає стратегічне планування [11, с. 35].

Нерідко визначення стратегічних орієнтирів і вибір стратегії потребує врахування багатьох напрямів діяльності підприємства. Сукупність тактичних дій в процесі впровадження обраної стратегії підприємства можна розділити на дві окремі групи: горизонтальні та вертикальні. Горизонтальні заходи спрямовані на забезпечення необхідного потенціалу, який в свою чергу стане основою чи своєрідною ресурсною базою для переходу до наступного етапу досягнення бажаного ефекту або остаточної цілі. Звідси випливає тлумачення вертикальних заходів як таких, що спрямовані саме на забезпечення переходу

окремих або пов'язаних між собою аспектів діяльності підприємства до нових якісно та кількісно прогресивніших показників, що наближає підприємство до виконання поставлених стратегічних завдань (рис. 1).

Джерело: розроблено автором

Рис. 1. Тактичні заходи підприємства

Таким чином, оскільки орієнтир – це ціль, якої підприємство прагне досягти, а стратегія – це засіб досягнення мети, то із зміною орієнтирів повинна змінюватись і стратегія. При цьому орієнтир і стратегія не тільки взаємозалежні, а й можуть бути взаємозамінними. Так, показники збільшення частки ринку, зростання рівня рентабельності можуть становити орієнтири підприємства протягом деякого визначеного періоду, а в інший час – його стратегією. Збільшення частки ринку для верхніх рівнів управління таких, як галузь, міністерство, є стратегією, а на рівні підприємства – орієнтиром.

Таким чином, стратегічні орієнтири часто ототожнюються з метою розвитку підприємства, а їх реалізація дозволяє підприємству набути такого якісного стану, який відповідає інтересам його власників, з урахуванням потреб споживачів продукції, що виробляється. Головними стратегічними орієнтирами підприємства є його місія та стратегічна мета. Окреслення стратегічних орієнтирів дозволяє сформулювати такі характеристики підприємства, які зроблять можливим його довгострокове ефективне функціонування в умовах конкурентного ринкового середовища.

На нашу думку, в рамках інвестиційної діяльності слід розглядати два компоненти, а саме залучення інвестиційних коштів та їх розміщення. Нерідко з метою оновлення виробничого процесу підприємство залучатиме інвестиційні кошти і, поряд з отриманням переваг зовнішнього фінансування, наражить себе на небезпеку притаманну такому виду

фінансування. Тому, серед стратегічних орієнтирів інвестиційної діяльності повинні бути не лише забезпечення модернізації і сталого розвитку підприємства, а й необхідного рівня його економічної безпеки, що може конкретизуватись у вигляді захищеності від небезпек і загроз, пов'язаних з неотриманням прибутку, втратою контролю над підприємством, ворожим поглинанням, банкрутством тощо.

В рамках підприємства реалізація стратегії інвестиційної діяльності носить довгостроковий характер. Часто досягнення певних ефектів неможливе без поступової роботи, яка може створити передумови для досягнення остаточних цілей. Враховуючи таку особливість діяльності підприємства в економічному середовищі доцільно створювати довгострокові плани, з яких і складається стратегія. Тобто тут мова йде про черговість етапів в рамках виконання заходів, які в свою чергу визначають тактичні дії суб'єкта господарювання для досягнення бажаного ефекту в рамках стратегії.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Оскільки діяльність у промисловому секторі економіки пов'язана з налагодженням багатокомпонентного виробництва, що потребує якісного технічного забезпечення, інвестиційна діяльність відіграє особливу роль в системі забезпечення економічної безпеки промислових підприємств.

З точки зору формування стратегії промислового підприємства на мікрорівні в якості провідних стратегічних орієнтирів інвестиційної діяльності доцільно розглядати забезпечення сталого розвитку і економічної безпеки.

Оскільки безпечна інвестиційна діяльність є лише частиною комплексу загальної економічної безпеки, заходи з її забезпечення доцільно розробляти в рамках тактичного планування, проте результати таких заходів повинні зазначатись під час складання стратегічних орієнтирів діяльності підприємства.

Таким чином, можна стверджувати, що визначення стратегічних орієнтирів та шляхів їх досягнення – складний і багатогранний процес оскільки потребує ґрунтовного підходу для визначення не тільки стратегічних цілей, але й проміжних етапів роботи.

References

Література

1. Saukh, I. (2016). Otsinka naukovykh pidkhodiv do traktuvannia sutnosti stratehii pidpriemstva ta yii zmistovni kharakterystyky [Evaluation of scientific approaches to the interpretation of the essence of enterprise strategy and its content characteristics]. Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava [Socio-economic problems and the state], Vol. 1 (14), P. 145–151 [in Ukrainian]. 2. Khatser, M.V. (2014). Stratehiia rozvytku pidpriemstva v umovakh nestabilnosti ekonomiky derzhavy [Strategy of enterprise development in the conditions of instability of the state economy]. Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu. Ekonomichni nauky [Proceedings of the Tauride Agrotechnological State University. Economic sciences], No. 3, P. 109–112 [in Ukrainian]. 3. Tykhanskyi, M.O., Lypchanskyi, V.O. (2017). Problemy formuvannia stratehii rozvytku mashynobudivnoho pidpriemstva [Problems of forming a strategy for the development of a machine-	1. Саух І. Оцінка наукових підходів до трактування сутності стратегії підприємства та її змістовні характеристики / Ірина Саух // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2016. – Вип. 1 (14). – С. 145–151. 2. Хацер М. В. Стратегія розвитку підприємства в умовах нестабільності економіки держави / М. В. Хацер // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Економічні науки. – 2014. – № 3. – С. 109–112. 3. Тиханський М. О. Проблеми формування стратегії розвитку машинобудівного підприємства / М. О. Тиханський, В. О. Липчанський // Наукові записки:

- building enterprise]. Naukovi zapysky: Zbirnyk Tsentralnoukrainskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu [Scientific Notes: Collection of the Central Ukrainian National Technical University], Vol. 21, P. 47–53 [in Ukrainian].
4. Horielov, D.O., Bolshenko, S.F. (2010). Stratehiia pidpriemstva: navch.-metod. posib [The strategy of the enterprise: teaching method. manual]. Kharkiv: KhNADU. 133 p. [in Ukrainian].
5. Saienko, M.H. (2006). Stratehiia pidpriemstva: pidruchnyk [The strategy of the enterprise: textbook]. Ternopil: Ekonomichna dumka. 390 p. [in Ukrainian].
6. Dehtiarova, I.B., Kharchenko, M.O. (2016). Stratehiia pidpriemstva: konspekt lektsii [The strategy of the enterprise: a lecture course]. Sumy: Sumskiy derzhavnyi universytet. 80 p. [in Ukrainian].
7. Zakharov, O.I. (2012). Stratehiia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Strategy of economic safety of the enterprise]. Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya ekonomichna [The scientific bulletin of Lviv state university of internal affairs. Economic series], Vol. 2, P. 272–282 [in Ukrainian].
8. Khaustova, K.M. (2015). Investytsiino-innovatsiina stratehiia pidpriemstva ta pidkhody do yii klasyfikatsii [Investment and innovation strategy of the enterprise and approaches to its classification]. Finansovyi prostir [Financial space], No. 4, P. 183–187 [in Ukrainian].
9. Makovoz, O.S., Perederii, T.S. (2018). Osoblyvosti investytsiinoi bezpeky ahrarnoho sektoru v Ukraini [Features of investment security of the agricultural sector in Ukraine]. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky [Global and national problems of the economy], Vol. 22, P. 447–450 [in Ukrainian].
10. Loiko, V.V., Brodiuk, I.V. (2015). Investytsiina stratehiia v systemi stratehichnoho naboru pidpriemstva [Investment strategy in the system of the strategic set of the enterprise]. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky [Global and national problems of the economy], Vol. 6, P. 363–365 [in Ukrainian].
11. Zhyvko, Z.B. (2012). Stratehichne planuvannya v systemi ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Strategic planning in the system of economic security of the enterprise]. Problemy nauky [Problems of science], No. 4, P. 32–39 [in Ukrainian].
- збірник Центральноукраїнського національного технічного університету. – 2017. – Вип. 21. – С. 47–53.
4. Горєлов Д. О. Стратегія підприємства: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Д. О. Горєлов, С. Ф. Большенко. – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2010. – 133 с.
5. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: підручник / М. Г. Саєнко. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 390 с.
6. Стратегія підприємства: конспект лекцій / укладачі: І. Б. Дегтярьова, М. О. Харченко. – Суми: Сумський державний університет, 2016. – 80 с.
7. Захаров О. І. Стратегія економічної безпеки підприємства / О. І. Захаров // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. – 2012. – Вип. 2. – С. 272–282.
8. Хаустова К. М. Інвестиційно-інноваційна стратегія підприємства та підходи до її класифікації / К. М. Хаустова // Фінансовий простір. – 2015. – № 4. – С. 183–187.
9. Маковоз О. С. Особливості інвестиційної безпеки аграрного сектору в Україні / О. С. Маковоз, Т. С. Передерій // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Вип. 22. – С. 447–450.
10. Лойко В. В. Інвестиційна стратегія в системі стратегічного набору підприємства / В. В. Лойко, І. В. Бродюк // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 6. – С. 363–365.
11. Живко З. Б. Стратегічне планування в системі економічної безпеки підприємства / З. Б. Живко // Проблеми науки. – 2012. – № 4. – С. 32–39.